

Joroisten kunnanhallituksen lausunto 17.6.2024 §95

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunto

Joroisten kunta pitää erikoisena, että lainsäädännöllä estetään hyvinvointialueen vastuulla olevia toimintoja, jotka hyvinvointialue pitää tärkeinä ja tarkoituksenmukaisina palveluverkostonsa osalta. On jo nyt tiedossa, että Kuopion yliopistollisen sairaalan päivystys ruuhkautuu aikajoin. Varkauden päivystys on palvellut Keski-Savon kuntia, ja alueella asuu n. 60 000 ihmistä, jotka jatkossa kuormittavat entisestään Kuopion päivystystä. Varkauden ympärivuorokautisessa päivystyksessä hoidetaan kaikenikäisiä potilaita, jotka ovat sairastuneet tai loukkaantuneet äkillisesti. Akuuttioireisista tai seurantaa edellyttävistä potilaista valtaosa tulee hoidetuksi ns. perusterveydenhuollon ympärivuorokautisessa päivystyksessä. Joroislaisten matkustaminen 100 km päähän KYS:n päivystykseen on myös inhimillisesti kuormittavaa matka- ja odotusaikoinen. Yöpäivystyksen päättyminen samanaikaisesti myös Iisalmessa lisäisi sekin painetta Kuopion päivystyksessä. Jos Varkauden ja Iisalmen yöpäivystykset lopetetaan, ambulanssikuljetukset lisääntyvät merkittävästi ja mahdollisesti kiireettömiäkin potilaita hakeutuu Kuopioon yöaikaan. Tämä lisää riskiä sille, että ambulansseja ei ole käytettävissä kiireellisiin tehtäviin.

Joroisten kirkonkylältä Kuopioon on 1 h ajomatka ja ambulanssilla kiireellisenä matka kestää 45 minuuttia. Varkauteen ambulanssi on Joroisista ennättänyt kiireellisenä 10 minuutissa ja kiireettömänä 20 minuutissa. Tämä tarkoittaa sitä, että Varkauden ambulanssit käyttävät jatkossa yhden kiireelliseen yöpäivystykseen vietävän potilaan kuljettamiseen 1 h 10 min enemmän aikaa kuin nykyisellään. Etenkin kesäaikaan Keski-Savossa on paljon kesämökkiläisiä. Tämä lisää yöpäivystyksen kuormitusta.

Joroisten kunta pitää erittäin tärkeänä, että ympärivuorokautinen hoitaja/lääkärivastaanotto säilyisi Varkauden kaupungissa. Tämä edellyttää muutosta nykyiseen asetukseen kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä. Vaikka vastaanotolla ei hoidettaisi akuutteja ja kiireellisiä potilaita, olisi esim. pienten lasten korkeat kuumeet ja korvatulehdukset varmasti diagnosoitavissa Varkaudessa. Myös ongenkoukkuja tulisi pystyä poistamaan ihosta sekä tikkejä tulisi pystyä ompelemaan Varkaudessa ilman, että tällä kuormitetaan Kuopion vastaanottoa. Ympärivuorokautinen lääkärivastaanotto purkaisi painetta Kuopion yliopistollisen sairaalan kiireellisestä päivystyksestä. Varkauden Aalto hyvinvointikeskuksen osasto on 55 paikkainen hybridiosasto, missä toteutetaan esh ja pth-tasoista hoitoa sekä kuntoutusta. Yöpäivystyksen loppuminen muuttaisi akuuttiosaston luonnetta pth-tasoiseksi. Puhelinkonsultaatiot KYS:n suuntaan lisääntyisivät. Jatkokuntoutusta (mm. kirurgiset operaatiot) osastolla tarvitsevat potilaat voisivat ruuhkauttaa KYS:n operatiivista hoitoketjua, jota Varkauden yöpäivystys ja tehokas osastohoito ovat osaltaan nopeuttaneet eteläisellä alueella. Jos yöaikainen päivystys loppuisi Varkaudessa, tarkkailua vaativien potilaiden siirrot Kuopioon toteutuisivat viimeistään iltpäivystyksen aikaan, joka voisi ruuhkauttaa KYS:n päivystysosaston. Tarkkailupotilaiden siirroista tulisi ylimääräistä kuljetus- ja hoitokustannusta ja viivettä akuuttihoitoon saatavuuteen. Lisäksi kotisairaaloiminta ja

ympäri vuorokautinen päivystystoiminta Keski-Savon alueella on tukeutunut ympärivuorokautiseen päivystykseen. Esitetyn muutoksen myötä kotisairaalan palvelun ympärivuorokautinen tuki Keski-Savon osalta loppuisi. Varkauden vuodeosaston myötä sairaalassa on joka tapauksessa oltava lääkäri ympäri vuorokauden. Hoitajan hoidonarvion perusteella lääkäriä olisi kustannustehokasta ja järkevää käyttää myös yöaikaan. Sosiaali- ja terveyspalveluiden keskittäminen on myös kulujen siirtoa hyvinvointialueilta Kelan tuettujen kuljetusten suuntaan.

Suurin osa päivystykseen menevistä ihmisistä kulkee matkan kotoa tai mökiltä päivystykseen omalla autolla tai taksilla. Matka-ajat Joroisten kunnan alueelta Kuopioon on vähintään 55 minuuttia ja kunnan eteläiseltä alueelta jopa 1 h 30 minuuttia. Inhimilliset näkökulmat huomioiden, olisi vähintäänkin kohtuullista, että maakunnassa olisi jatkossakin kolminapaisesti järjestetyt vastaanottopalvelut myös yöaikaan.